

Warunki życia gospodarstw domowych i sfera ubóstwa w Polsce w latach 2011-2015

Tomasz Panek

Instytut Statystyki i Demografii SGH

PLAN PREZENTACJI

- 1 Warunki życia gospodarstw domowych.**
 - 1.1. Sytuacja dochodowa gospodarstw domowych i sposób gospodarowania dochodami**
 - 1.2. Wyżywienie**
 - 1.3. Zasobność materialna**
 - 1.4. Warunki mieszkaniowe**
 - 1.5. Kształcenie dzieci**
 - 1.6. Uczestnictwo w kulturze**
 - 1.7. Wypoczynek**
 - 1.8. Korzystanie z usług systemu opieki zdrowotnej**
- 2 Sfera ubóstwa.**

SYTUACJA DOCHODOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH I SPOSÓB GOSPODAROWANIA DOCHODAMI

DOCHÓD EKWIWALENTNY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

- dochód porównywalny, ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb, gospodarstw domowych o różnych charakterystykach,
- dochód ekwiwalentny gospodarstwa domowego otrzymywany jest przez podzielenie jego dochodu przez odpowiadającą mu skalę ekwiwalentności,

SKALA EKWIWALENTNOŚCI

- parametr określający ile razy należałoby zmniejszyć lub zwiększyć dochód gospodarstwa domowego aby osiągnęło ono ten sam poziom zaspokojenia potrzeb, co gospodarstwo domowe stanowiące punkt odniesienia,
- za standardowe gospodarstwo domowe, o skali ekwiwalentności równej 1, zostało przyjęte jednoosobowe gospodarstwo domowe pracownicze,

KONSTRUKCJA SKAŁ EKWIWALENTNOŚCI

- skale ekwiwalentności zastosowane w badaniu (w podejściu obiektywnym), zostały oszacowane na podstawie procedury wykorzystującej informacje o strukturze wydatków gospodarstw domowych
- jako gospodarstwo stanowiące punkt odniesienia (czyli gospodarstwo „standardowe”, ze skalą ekwiwalentności równą 1) przyjęto gospodarstwo pracownicze osoby samotnej w wieku od 30 do 59 lat.

- wartość skali ekwiwalentności dla innego, dowolnego gospodarstwa domowego interpretujemy jako liczbę zawartych w nim „standardowych” gospodarstw (czyli w naszym przypadku „standardowych” osób):

$$\ln m_i = \frac{1}{2} \sum_{j=1}^m \sum_{s=1}^n [m_{sj} (w_{si} + w_{sr})] n \frac{A_{ji}}{A_{jr}},$$

gdzie:

m_i – skala ekwiwalentności dla i -tego gospodarstwa.

w_{si}, w_{sr} – odsetek wydatków i -tego i r -tego gospodarstwa na s -te dobro lub grupę dóbr; gospodarstwo r -te jest gospodarstwem standardowym.

m_{sj} – elastyczność wydatków na s -te dobro względem j -tej charakterystyki demograficznej ($j=1,2,\dots,m$).

A_i, A_r – wektory charakterystyk demograficznych i -tego i r -tego gospodarstwa.

- w badaniu wektory charakterystyk demograficznych uwzględniały liczbę osób dorosłych w gospodarstwie (powyżej 16 lat), liczbę dzieci (poniżej 10 lat i od 10 do 15 lat) oraz wiek głowy rodziny (16-29 lat, 30-60 lat oraz powyżej 60 lat)
- parametry m_{sj} otrzymujemy poprzez estymację modelu popytu konsumpcyjnego, w którym zmiennymi objaśniającymi są wydatki gospodarstwa domowego, liczba osób dorosłych oraz dzieci w gospodarstwie domowym i ceny dóbr konsumpcyjnych

Tabela 1. Dochody netto gospodarstw domowych według grup społeczno-ekonomicznych i typu aktywności ekonomicznej w marcu/czerwcu 2015 r.

Grupa społeczno-ekonomiczna i typ aktywności ekonomicznej	Dochody netto w zł		
	na gospodarstwo domowe	na osobę	na jednostkę ekwiwalentną
Pracownicy	4474,39	1634,27	2138,08
Rolnicy	3930,29	1008,28	1483,76
Emeryci	2673,22	1562,29	1673,70
Renciści	2137,52	1118,21	1235,70
Pracujący na własny rachunek	5876,89	2181,17	2808,18
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł	1619,77	857,52	960,50
Bez bezrobotnych	3813,18	1634,22	1985,45
Z bezrobotnymi	3071,98	859,72	1230,48
Ogółem	3731,02	1548,97	1902,26

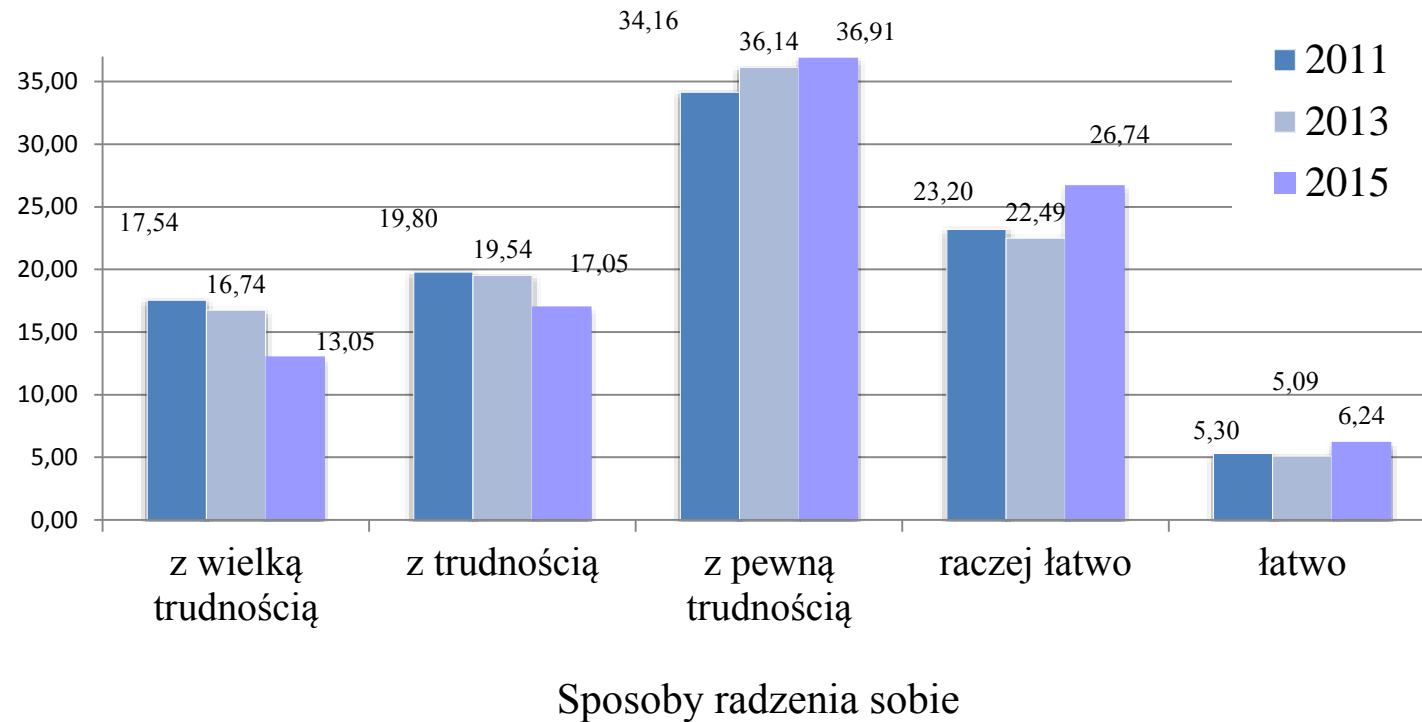
Tabela 2. Dochody netto gospodarstw domowych według województw w marcu/czerwcu 2015 r.

Województwa	Dochody netto w zł		
	na gospodarstwo domowe	na osobę	na jednostkę ekwiwalentną
Dolnośląskie	3642,73	1635,90	1962,15
Kujawsko-pomorskie	3273,90	1332,43	1636,54
Lubelskie	3211,89	1316,61	1627,80
Lubuskie	3906,77	1567,77	1959,80
Łódzkie	3353,55	1458,63	1763,84
Małopolskie	3987,33	1557,61	1947,21
Mazowieckie	4541,23	1939,78	2365,05
Opolskie	3401,53	1408,81	1727,79
Podkarpackie	3294,36	1200,76	1531,41
Podlaskie	3432,73	1398,20	1735,99
Pomorskie	4017,59	1632,00	2016,14
Śląskie	3653,58	1607,50	1937,18
Świętokrzyskie	3489,62	1339,68	1686,91
Warmińsko-mazurskie	3409,91	1371,10	1715,07
Wielkopolskie	3767,99	1468,83	1836,86
Zachodniopomorskie	3593,37	1560,05	1890,51

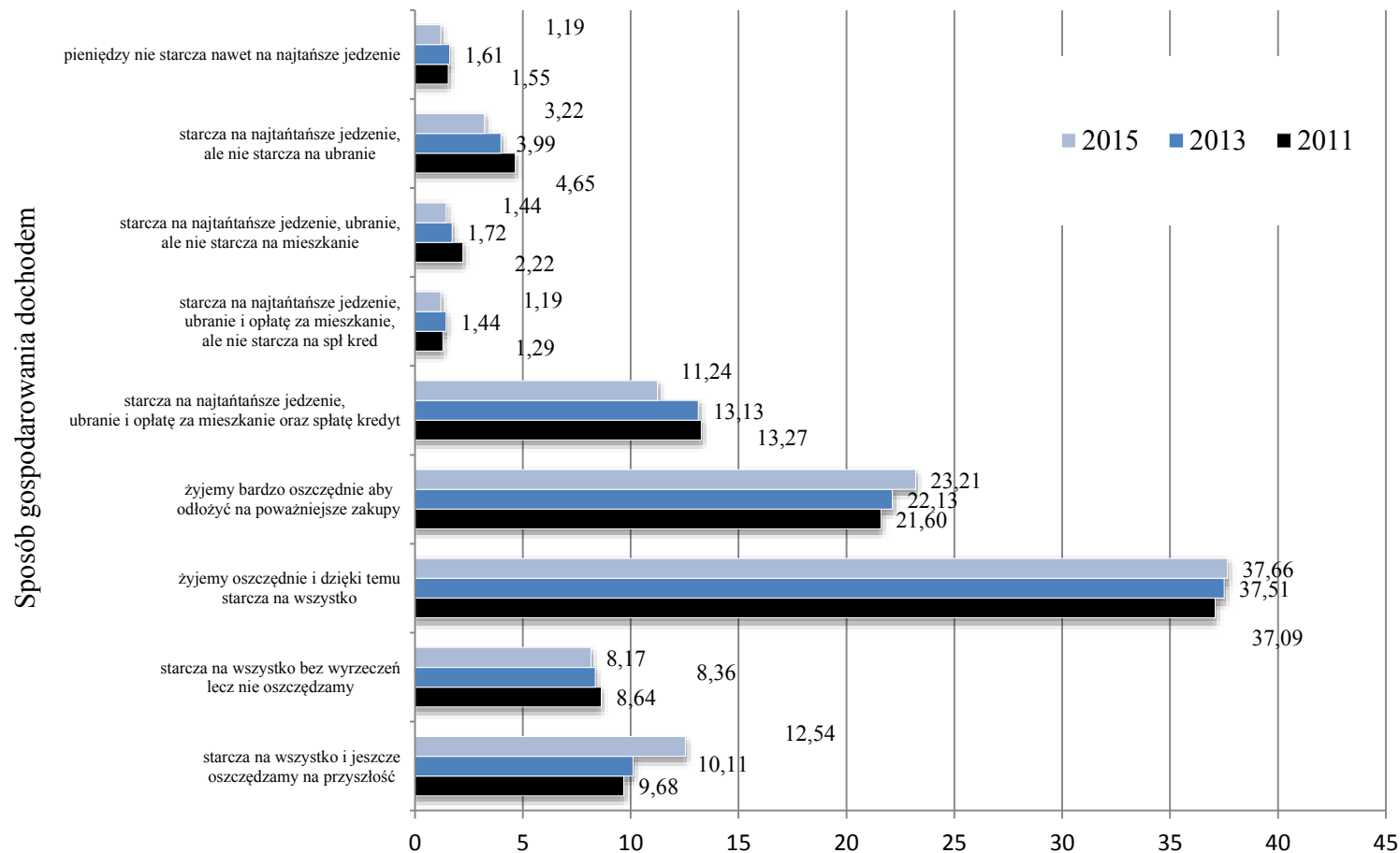
Tabela 3. Zmiany realnych dochodów netto z ostatniego miesiąca według grup społeczno-ekonomicznych i typu aktywności ekonomicznej w okresie marzec 2011-maj 2015

Grupa społeczno-ekonomiczna i typ aktywności ekonomicznej	Dochody netto w ostatnim miesiącu					
	na gospodarstwo domowe		na osobę		na jednostkę ekwiwalentną	
	marzec 2011- do maja 2013 marzec 2011 = 100	marzec 2013- do maja 2015 marzec 2013 = 100	marzec 2011- do maja 2013 marzec 2011 = 100	marzec 2013- do maja 2015 marzec 2013 = 100	marzec 2011- do maja 2013 marzec 2011 = 100	marzec 2013- do maja 2015 marzec 2013 = 100
Pracownicy	100,27	111,43	102,22	112,11	96,98	116,51
Rolnicy	100,96	119,20	103,59	112,00	99,86	119,03
Emeryci	99,72	107,77	102,47	111,29	97,64	115,05
Renciści	101,87	115,82	102,91	108,48	95,86	118,87
Pracujący na własny rachunek	90,39	117,49	86,53	117,23	86,70	119,19
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł	104,90	108,04	106,67	114,90	96,77	119,51
Bez bezrobotnych	99,23	109,29	102,21	110,30	96,87	114,47
Z bezrobotnymi	100,57	111,78	101,83	114,14	97,13	117,40
Ogółem	99,23	110,00	101,69	112,14	96,54	115,95

Proc. gospodarstw domowych o
określonym sposobie radzenia
sobie

Wykres 1. Radzenie sobie gospodarstw domowych przy uzyskiwanych dochodach w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

Proc. gospodarstw domowych o określonym sposobie gospodarowania dochodem

Wykres 2. Sposób gospodarowania dochodem przez gospodarstwa domowe w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

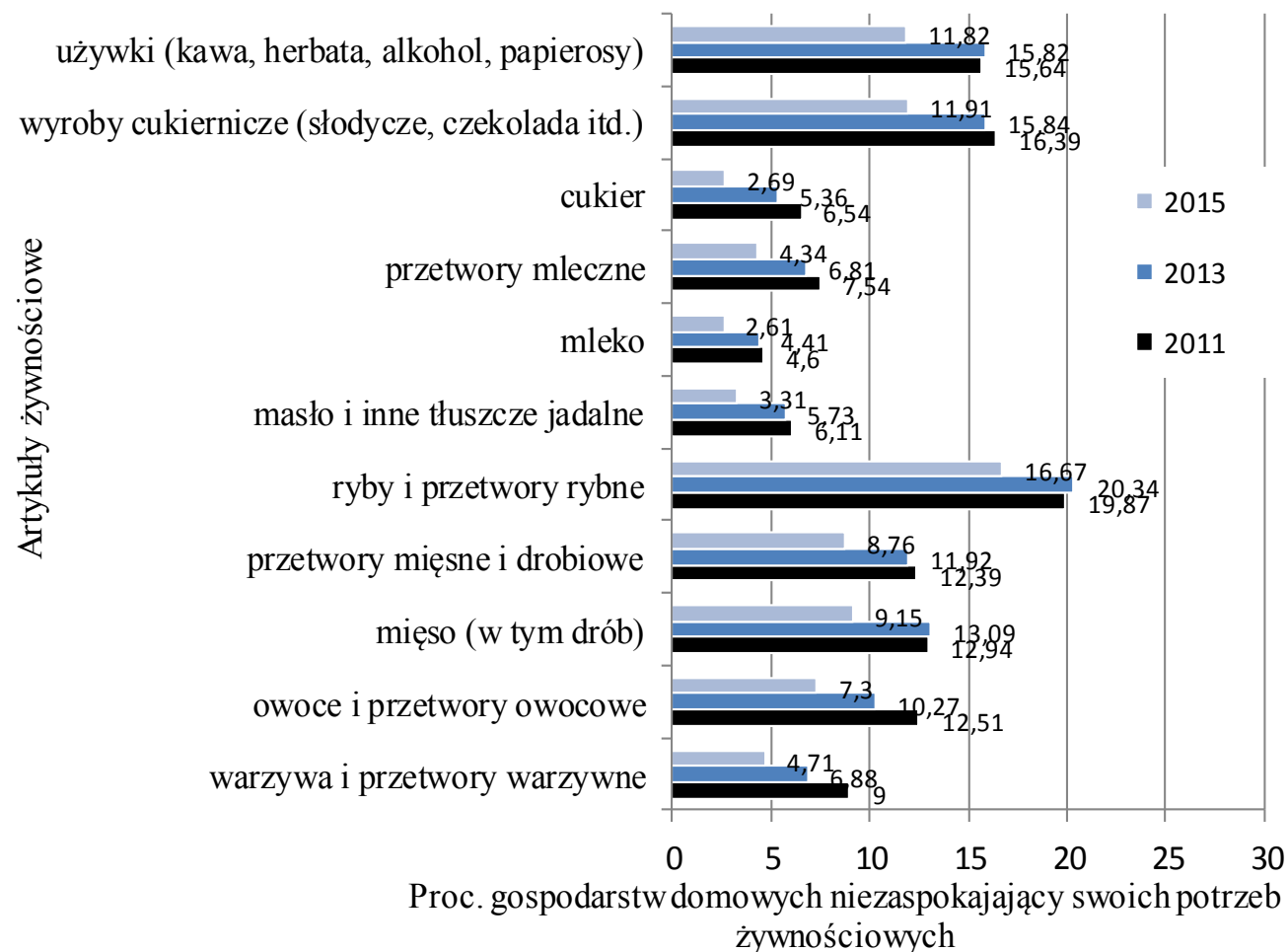
NIERÓWNOŚĆ ROZKŁADU DOCHODÓW

- **Nierówność rozkładu dochodów gospodarstw domowych została zmierzona współczynnikiem Giniego (stopień odchylenia rozkładu dochodów od rozkładu równomiernego) oraz współczynnikiem zróżnicowania decylogowego (stosunek decyla dziewiątego do decyla pierwszego w rozkładzie dochodów).**
- **Wartość współczynnika Giniego zmniejszyła się w badanym okresie z 0,3032 w marcu 2011 r. do 0,3012 w marcu 2013 r. i do 0,2831 w maju 2015 r.**
- **Wartość współczynnika zróżnicowania decylogowego zmniejszyła się w marcu 2011 o 2 proc. w stosunku do marca 2013 r., a w maju 2015 r. o 5,56 proc. w stosunku do marca 2013 r.**

Tabela 4. Przepływy gospodarstw domowych między grupami decylowymi rozkładu dochodów ekwiwalentnych netto w okresie marzec 2011 – maj 2015.

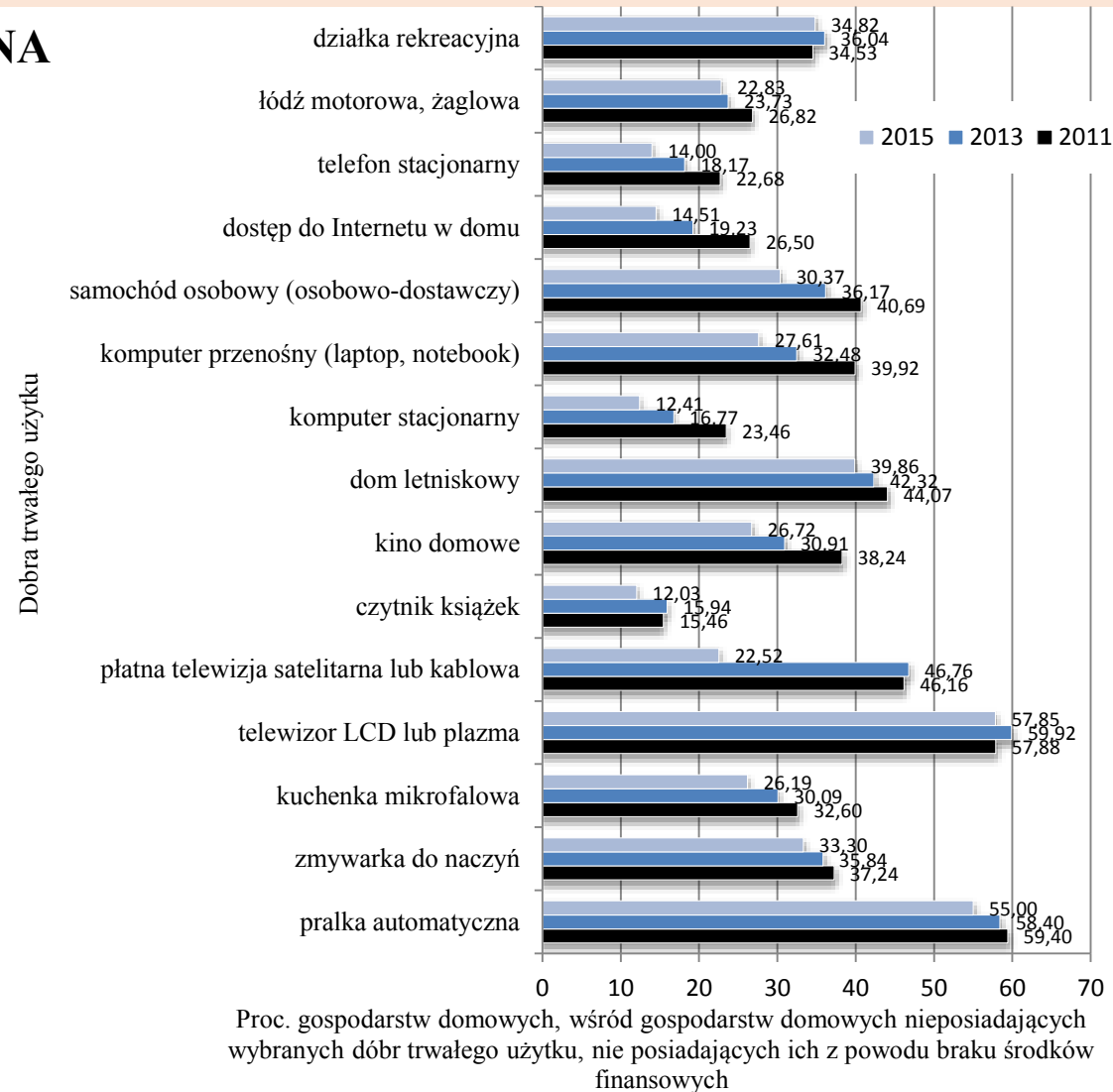
Grupy decylowe marzec 2011	Udziały gospodarstw domowych z grup decylowych w maju 2015 r. w grupach decylowych rozkładu dochodów ekwiwalentnych netto w maju 2015 r. (w proc.)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4,71	2,34	0,94	0,69	0,30	0,34	0,24	0,24	0,10	0,07
2	1,98	3,09	1,74	1,02	0,69	0,63	0,32	0,37	0,09	0,09
3	1,16	1,86	2,11	1,37	0,93	1,03	0,67	0,48	0,31	0,08
4	0,60	1,10	2,22	2,09	1,10	1,20	0,70	0,50	0,24	0,25
5	0,48	0,67	1,18	1,73	2,24	1,35	0,98	0,68	0,40	0,27
6	0,21	0,32	0,60	1,49	2,05	2,11	1,37	0,97	0,60	0,29
7	0,44	0,27	0,50	0,65	1,16	1,91	2,04	1,31	0,99	0,74
8	0,15	0,14	0,36	0,45	0,81	0,64	2,17	2,56	2,03	0,66
9	0,15	0,17	0,20	0,44	0,40	0,48	1,07	2,12	2,90	2,06
10	0,07	0,08	0,15	0,07	0,32	0,29	0,46	0,77	2,32	5,50

WYŻYWIENIE

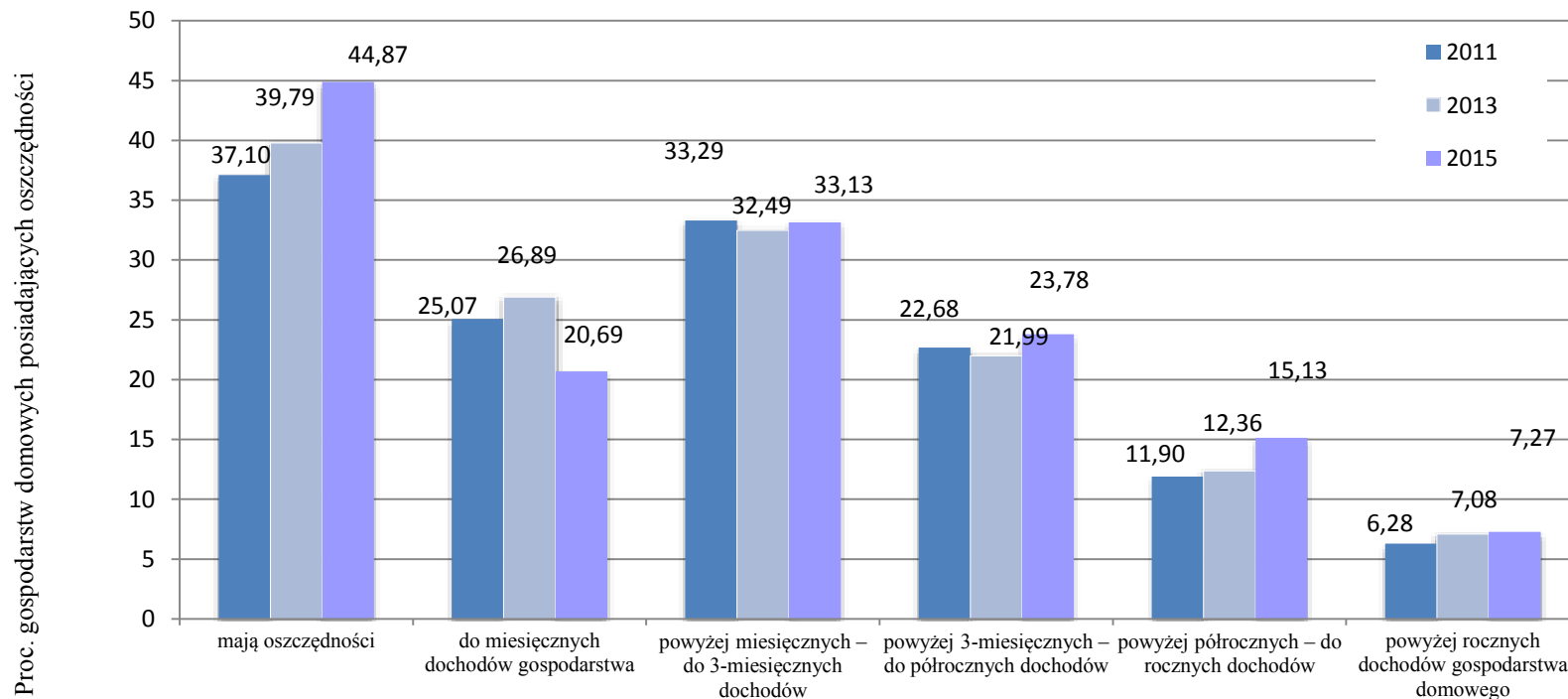

Wykres 3. Zakres niezaspokojenia potrzeb gospodarstw domowych na artykuły żywnościowe z powodów finansowych w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

ZASOBNOŚĆ MATERIALNA

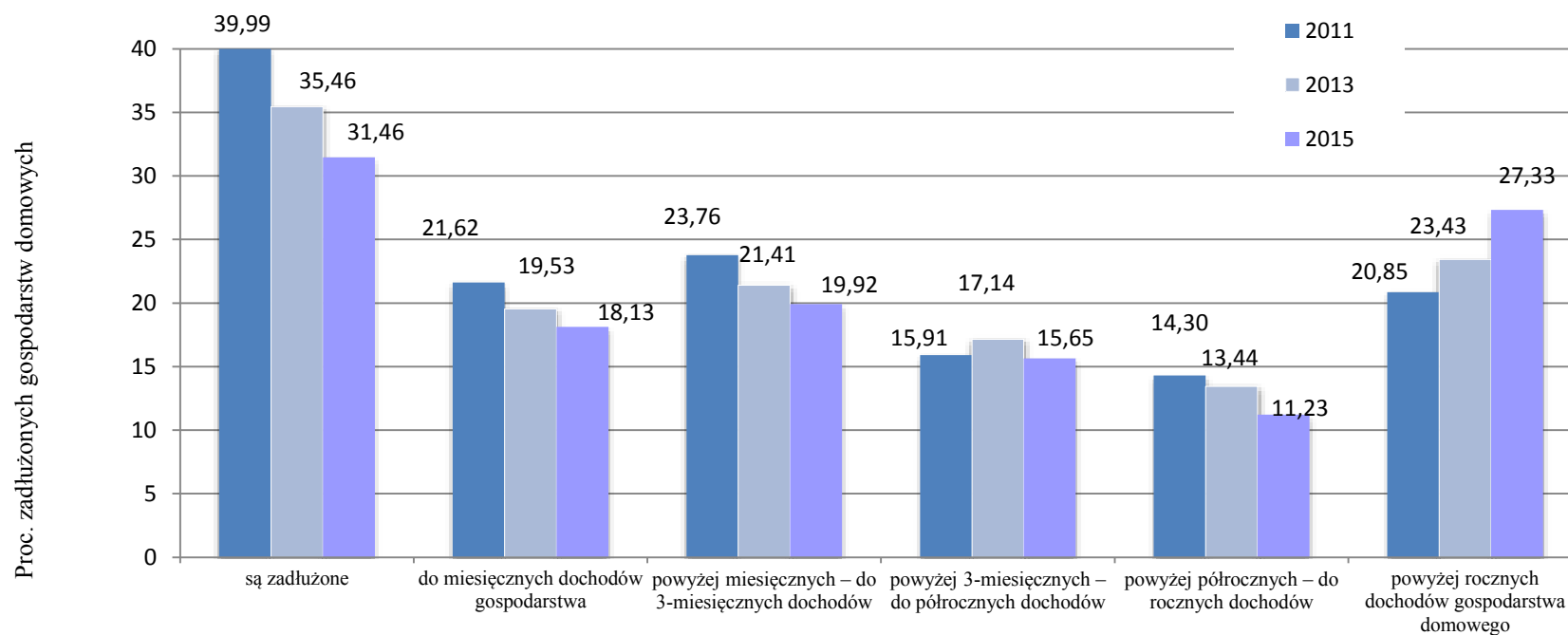

Wykres 4. Wpływ warunków finansowych na wyposażenie gospodarstw domowych w wybrane dobra trwałego użytku w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

Stan posiadania i skala oszczędności

Wykres 5. Stan posiadania i skala oszczędności gospodarstw domowych w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

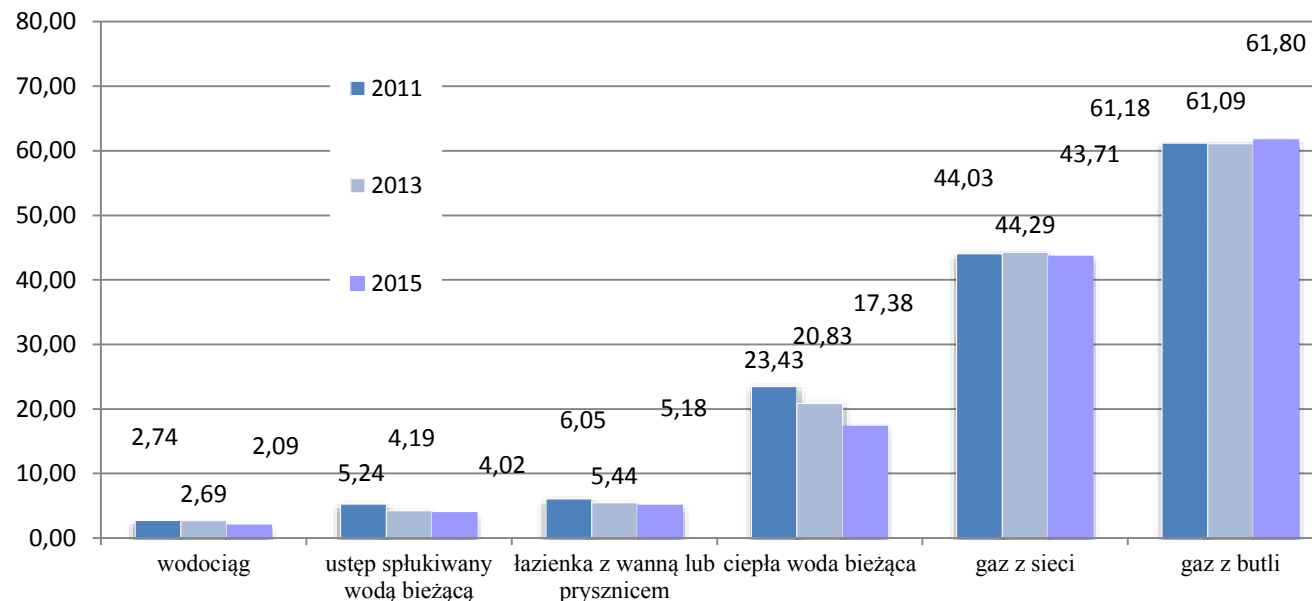

Stan i skala zadłużenia wśród gospodarstw domowych zadłużonych

Wykres 6. Stan zadłużenia gospodarstw domowych i skala tego zadłużenia wśród zadłużonych gospodarstw w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

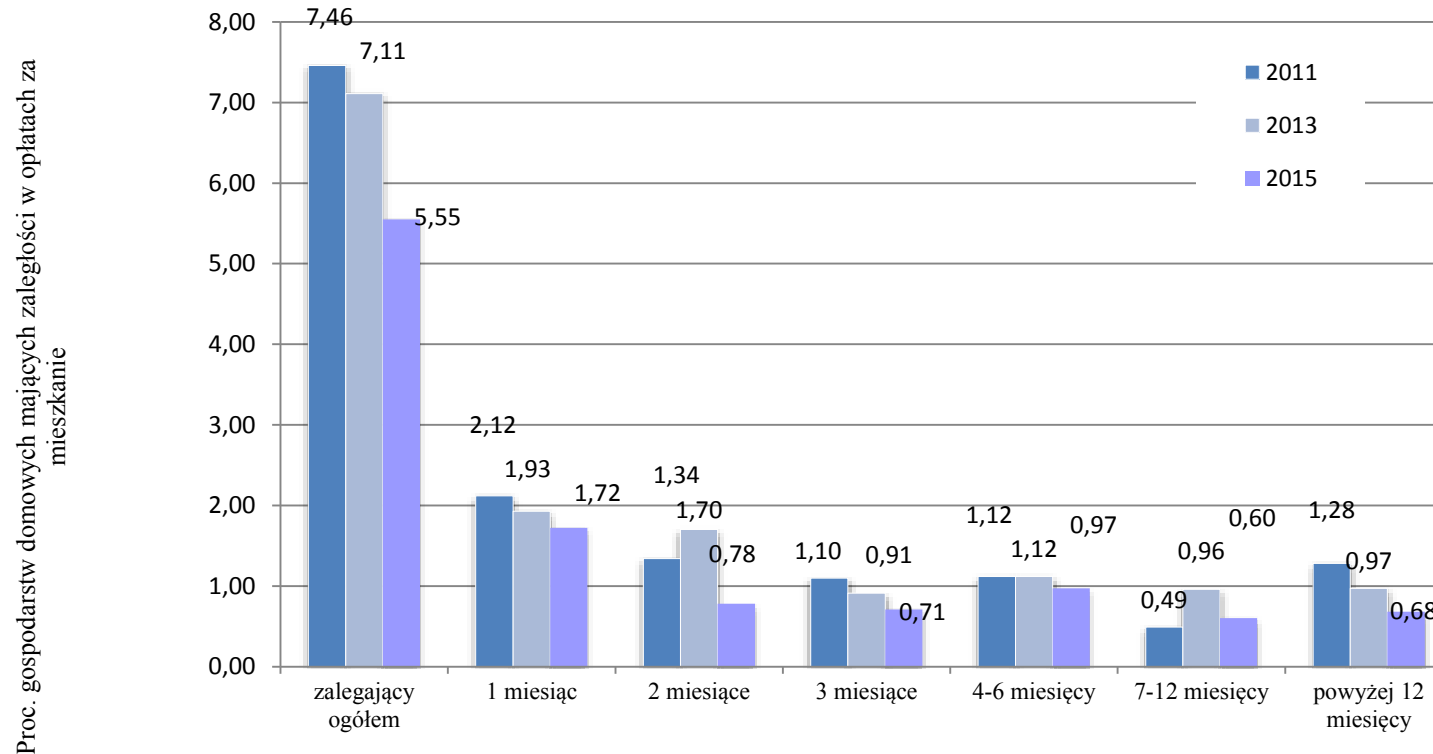
WARUNKI MIESZKANIOWE

Proc. gospodarstw domowych, których mieszkańia nie posiadają
wybranych urządzeń i instalacji

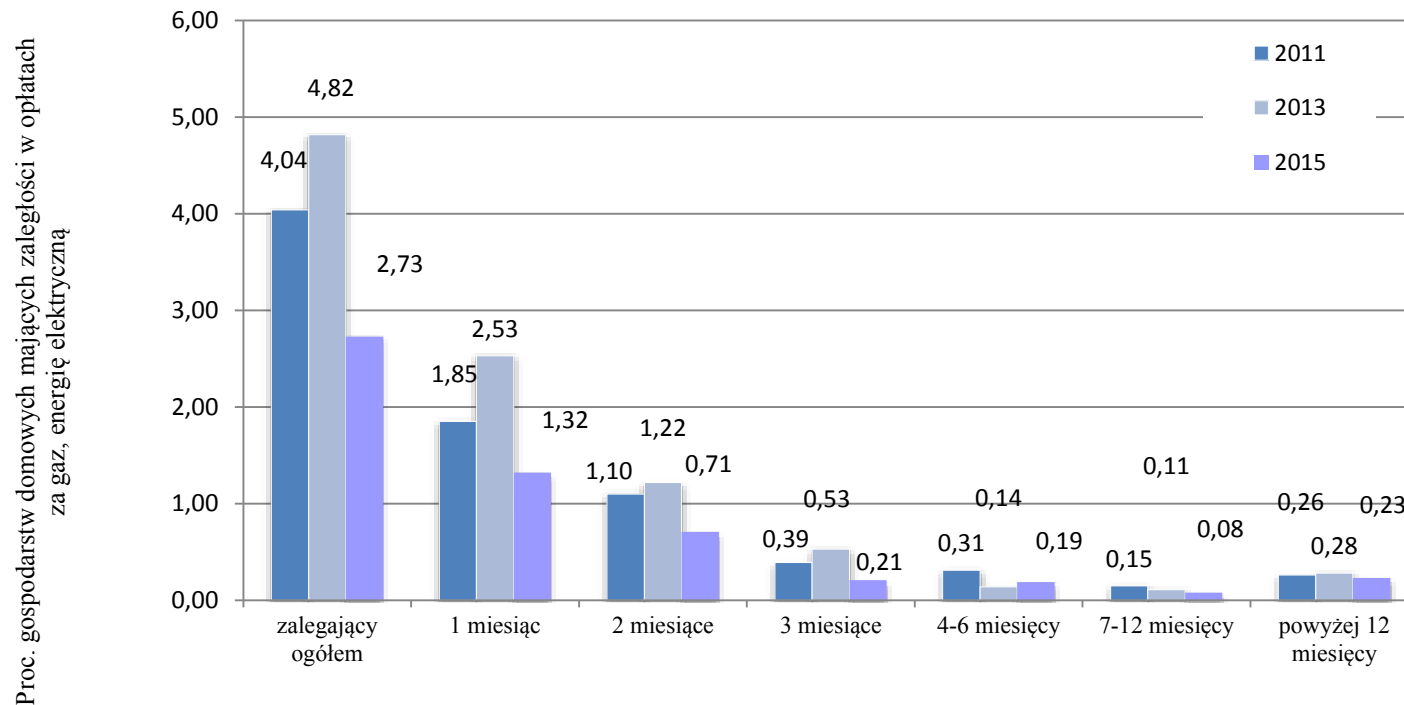
Wybrane urządzenia i instalacje

Wykres 7. Wyposażenie gospodarstw domowych w wybrane urządzenia i instalacje w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

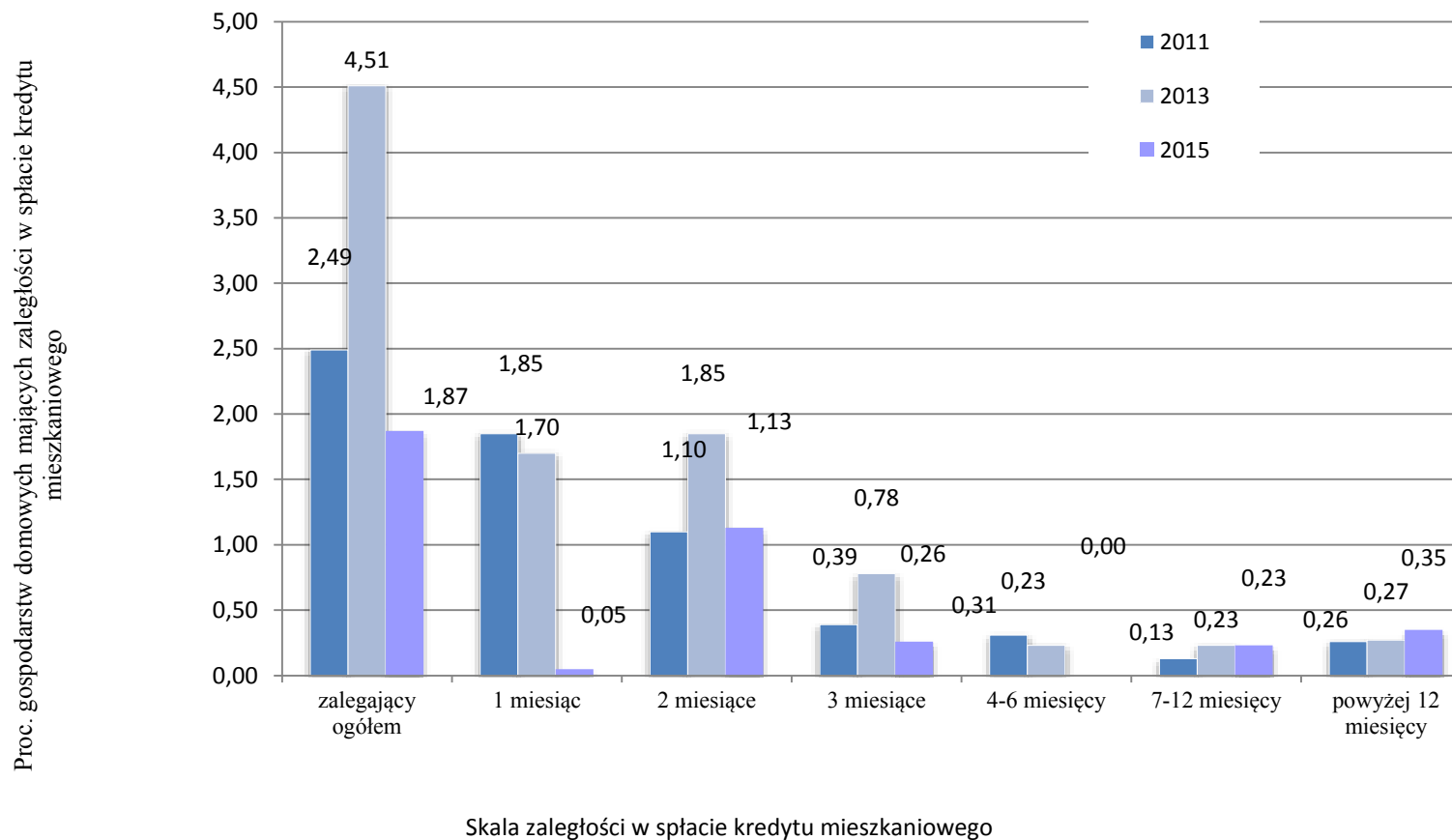
Skala zaległości w opłatach za mieszkanie

Wykres 8. Zaległości gospodarstw domowych w opłatach za mieszkanie (czynsz) w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

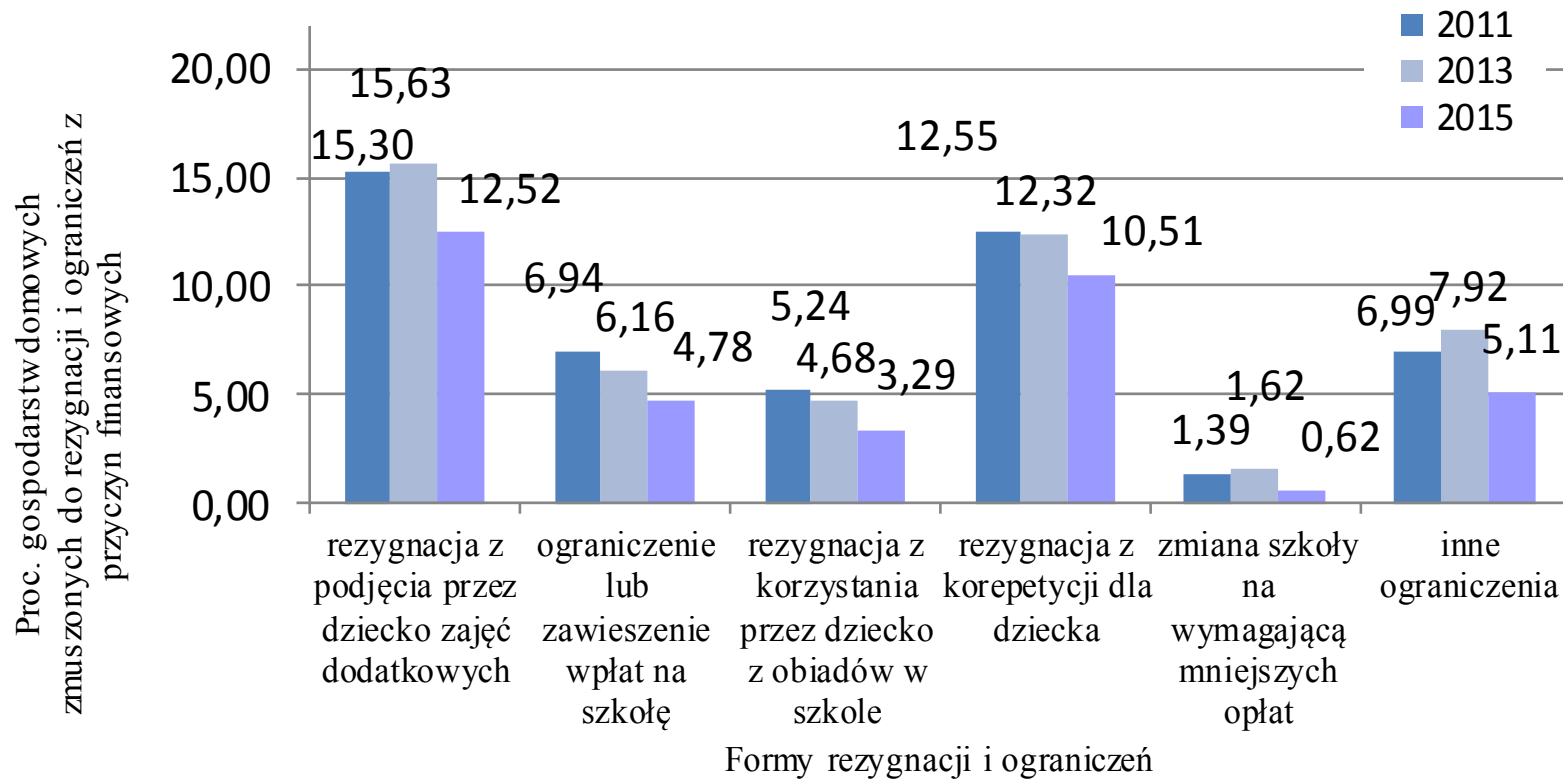
Skala zaległości w opłatach za gaz, energię elektryczną

Wykres 9. Zaległości gospodarstw domowych w opłatach za gaz i energię elektryczną w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

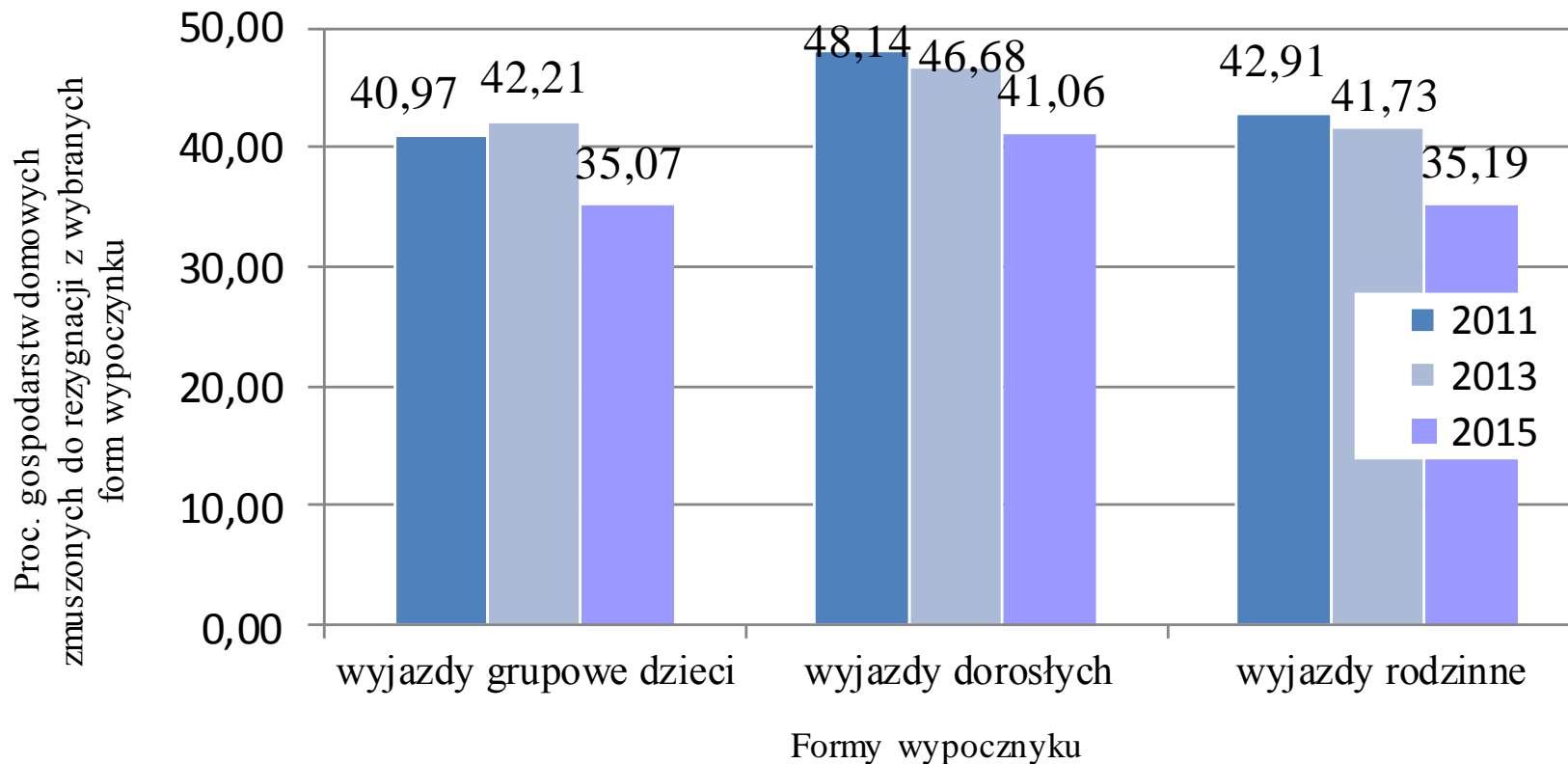
Wykres 10. Zaległości gospodarstw domowych w spłacie kredytu mieszkaniowego w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

KSZTAŁCENIE DZIECI

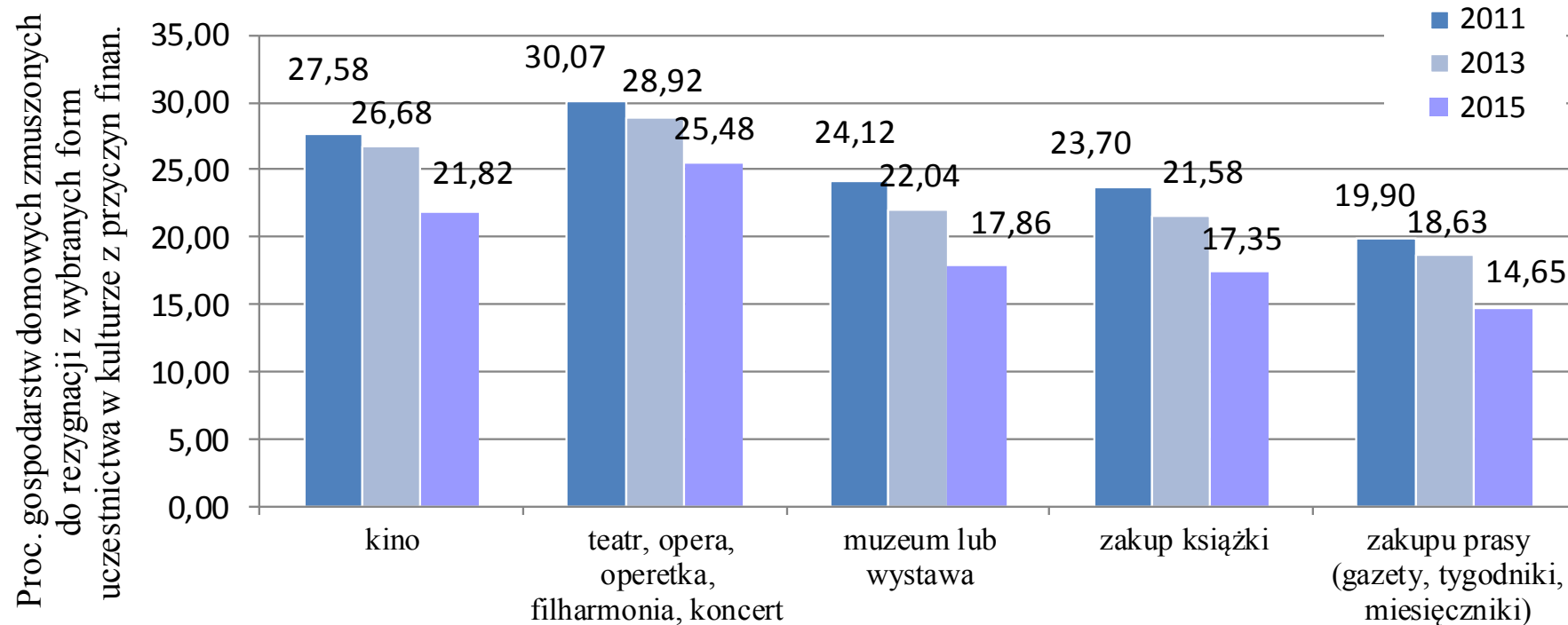
Wykres 11. Trudności finansowe gospodarstw domowych w zakresie kształcenia dzieci w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

WYPOCZYNEK

Wykres 12. Trudności finansowe gospodarstw domowych w korzystaniu z wybranych form wypoczynku w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

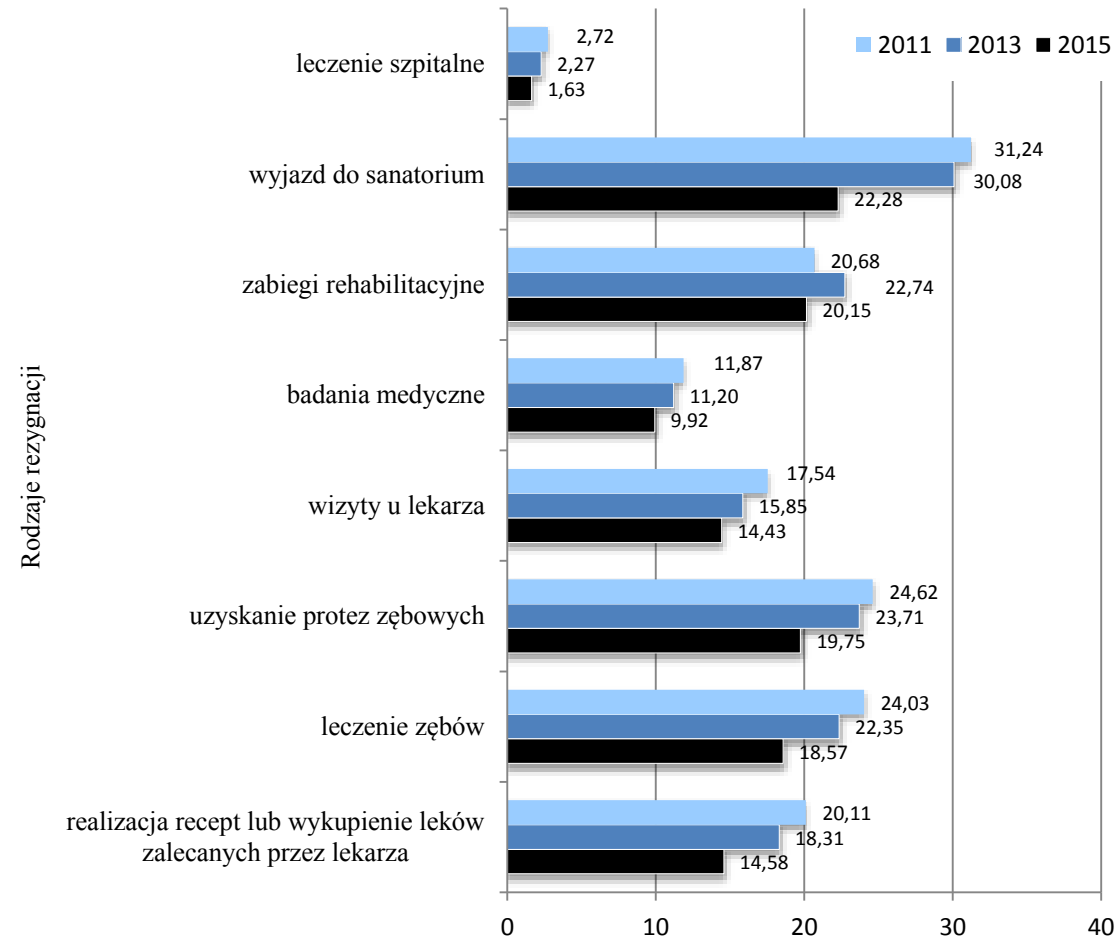
UCZESTNICTWO W KULTURZE

Formy uczestnictwa w kulturze

Wykres 13. Trudności finansowe gospodarstw domowych w korzystaniu z wybranych form uczestnictwa w kulturze w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

KORZYSTANIE Z USŁUG SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ

Proc. gospodarstw domowych potrzebujących zakupić leki oraz usługi ochrony zdrowia i zmuszonych do rezygnacji z zakupu z przyczyn finansowych

Wykres 14. Trudności finansowe gospodarstw domowych w zakupie leków oraz usług ochrony zdrowia w latach 2011-2015 w próbie panelowej.

DEFINICJA UBÓSTWA

- **Ubóstwem będziemy określali sytuację, w której gospodarstwo domowe nie dysponuje wystarczającymi środkami finansowymi (zarówno środkami pieniężnymi w postaci dochodów bieżących i dochodów z poprzednich okresów jak i w formie nagromadzonych zasobów materialnych) pozwalających na zaspokojenie jej podstawowych potrzeb na minimalnym, akceptowalnym poziomie**

KRYTERIA UBÓSTWA

- **Podejście jednowymiarowe bazujące wyłącznie na wskaźnikach monetarnych (bieżące dochody gospodarstw domowych).**
- **Podejście wielowymiarowe włączające do pomiaru ubóstwa obok wskaźników monetarnych wskaźniki pozamonetarne (bieżące dochody gospodarstw domowych oraz symptomy ubóstwa).**

IDENTYFIKACJA UBOGICH

PODEJŚCIE WIELOWYMIAROWE

Gospodarstwo domowe jest ubogie gdy jednocześnie jest ubogie monetarnie i ubogie niemonetarnie (zdeprywowane materialnie)

- **Gospodarstwo domowe jest ubogie monetarnie gdy jego dochód ekwiwalentny (doprowadzony do porównywalności dochód netto gospodarstw domowych o różnej wielkości i strukturze demograficznej) jest niższy od pewnej wartości krytycznej, poniżej której zaspokojenie jego podstawowych potrzeb na minimalnym, akceptowalnym poziomie nie jest możliwe**
- ✓ **540,7 zł miesięcznie dla jednoosobowego gospodarstwa pracowniczego (minimum egzystencji) w miesiącu poprzedzającym badanie.**
- **O zaliczeniu danego gospodarstwa domowego do podpopulacji zdeprywowanych materialnie w danym wymiarze decyduje liczba symptomów deprivacji materialnej w tym wymiarze, występujących w tym gospodarstwie domowym. Natomiast o tym czy gospodarstwo domowe podlega deprivacji materialnej (ubóstwu niemonetarnemu) decyduje liczba wymiarów, w których gospodarstwo domowe jest zdeprywowane materialnie**

WYMIARY I SYMPTOMY DEPRYWACJI

1. **Zaspokojenie potrzeb żywnościowych gospodarstwa domowego (brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych z przyczyn finansowych).**
 - 1.1 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie warzyw i przetworów warzywnych.**
 - 1.2 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie owoców i przetworów owocowych.**
 - 1.3 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie mięsa (w tym drobiu).**
 - 1.4 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie przetworów mięsnych i drobiowych.**
 - 1.5 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie ryb i przetworów rybnych.**
 - 1.6 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie masła i innych tłuszczów jadalnych.**
 - 1.7 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie mleka.**
 - 1.8 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie przetworów mlecznych.**
 - 1.9 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie cukierków.**
 - 1.10 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie wyrobów cukierniczych (słodczy, czekolady itd.).**
 - 1.11 **Brak możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych w zakresie używek (kawy, herbaty, alkoholu, papierosów).**

- 2. **Wyposażenie gospodarstwa w dobra trwałego użytku (brak dóbr z przyczyn finansowych).**
 - 2.1 **Brak pralki automatycznej.**
 - 2.2 **Brak zmywarki do naczyń.**
 - 2.3 **Brak kuchenki mikrofalowej.**
 - 2.4 **Brak telewizora LCD/plazmy.**
 - 2.5 **Brak płatnej telewizji (satelitarnej lub kablowej).**
 - 2.6 **Brak komputera (stacjonarnego lub przenośnego).**
 - 2.7 **Brak samochodu osobowego.**
 - 2.8 **Brak dostępu do Internetu w domu.**
 - 2.9 **Brak telefonu stacjonarnego.**

3. Warunki mieszkaniowe i uiszczanie opłat za mieszkanie.

- 3.1. Zbyt duże zagęszczenie mieszkania (poniżej 5m² na osobę).**
- 3.2. Brak wyposażenia mieszkania w wodociąg.**
- 3.3. Brak wyposażenia mieszkania w ustęp splukiwany.**
- 3.4. Brak wyposażenia mieszkania w łazienkę z wanną lub prysznicem.**
- 3.5. Brak wyposażenia mieszkania w ciepłą wodę bieżącą.**
- 3.6. Brak wyposażenia mieszkania w gaz z sieci lub butli.**
- 3.7. Brak centralnego ogrzewania (zbiorowego lub indywidualnego).**
- 3.8. Zaleganie z opłatami za mieszkanie (czynsz).**
- 3.9. Zaleganie z opłatami za gaz, energię elektryczną.**
- 3.10. Zaleganie ze spłatą kredytu mieszkaniowego.**

- 4. Kształcenie dzieci (rezygnacja z usług edukacyjnych z przyczyn finansowych).**
 - 4.1. Rezygnacja z podjęcia przez dziecko zajęć dodatkowych.**
 - 4.2. Ograniczenie lub zawieszenie opłat na szkołę.**
 - 4.3. Rezygnacja z korzystania przez dziecko z obiadów w szkole.**
 - 4.4. Rezygnacja z korepetycji dla dziecka.**
 - 4.5. Zmiana szkoły na wymagającą mniejszych opłat lub żadnych opłat.**
 - 4.6. Inne ograniczenia.**

- 5. Kultura (rezygnacja z przyczyn finansowych z uczestnictwa w kulturze).**
 - 5.1. Rezygnacja z kina.**
 - 5.2. Rezygnacja z teatru, opery, operetki, filharmonii, koncertu.**
 - 5.3. Rezygnacja z muzeum lub wystawy.**
 - 5.4. Rezygnacja z zakupu książki.**
 - 5.5. Rezygnacja z zakupu prasy.**

6. Wypoczynek (rezygnacja z przyczyn finansowych z różnych form wypoczynku).

6.1. Rezygnacja z kolonii, obozu, innych wyjazdów grupowych dzieci.

6.2. Rezygnacja z urlopu, wyjazdów dorosłych.

6.3. Rezygnacja z urlopu, wyjazdów rodzinnych.

7. Ochrona zdrowia (rezygnacja z przyczyn finansowych z usług ochrony zdrowia oraz zakupu leków).

7.1. Nie realizowanie recept lub niewykupowanie leków zalecanych przez lekarza.

7.2. Nie leczenie zębów.

7.3. Rezygnacja z uzyskania protez zębowych.

7.4. Rezygnacja z wizyt u lekarza.

7.5. Rezygnacja z badań medycznych.

7.6. Rezygnacja z zabiegów rehabilitacyjnych.

7.7. Rezygnacja z wyjazdu do sanatorium.

Tabela 5. Granice deprivacji dla poszczególnych wymiarów deprivacji materialnej.

Wymiary deprivacji	Granice deprivacji
1. Zaspokojenie potrzeb żywnościowych	występowanie przynajmniej 5 symptomów deprivacji
2. Wyposażenie w dobra trwałego użytku	występowanie przynajmniej 4 symptomów deprivacji
3. Warunki mieszkaniowe i uiszczanie opłat za mieszkanie	występowanie przynajmniej 4 symptomów deprivacji
4. Kształcenie dzieci	występowanie przynajmniej 2 symptomów deprivacji
5. Kultura	występowanie przynajmniej 2 symptomów deprivacji
6. Wypoczynek	występowanie przynajmniej 1 symptomów deprivacji
7. Ochrona zdrowia	występowanie przynajmniej 3 symptomów deprivacji

POMIAR UBÓSTWA

- **Zasięg ubóstwa**
- **Głębokość ubóstwa**
- **Intensywność ubóstwa**
- **Dotkliwość ubóstwa**

UBÓSTWO MONETARNE

ZASIĘG UBÓSTWA MONETARNEGO

- **Dochodowa stopa ubóstwa (*income headcount ratio*), czyli odsetek gospodarstw domowych znajdujących się poniżej granicy ubóstwa (ubogich monetarnie):**

$$H = \frac{n_u}{n}$$

gdzie:

n – liczba badanych gospodarstw domowych,

n_u - liczba ubogich gospodarstw domowych w badanej zbiorowości.

- Indeks przyjmuje wartość 0 przy braku gospodarstw domowych ubogich i wartość 1, gdy wszystkie gospodarstwa domowe posiadają dochody ekwiwalentne niższe niż granica ubóstwa

GŁĘBOKOŚĆ UBÓSTWA MONETARNEGO

- Indeks luki dochodowej ubogich (*poverty gap index*) definiowany jest jako:

$$I^u = \frac{1}{n_u} \sum_{i=1}^{u_n} \left(\frac{y^* - y_i^e}{y^*} \right)$$

- ✓ Indeks luki dochodowej ubogich jest równy nieważonej średniej z indywidualnych (dla każdego ubogiego gospodarstwa) indeksów głębokości ubóstwa
- ✓ Mierzy on przeciętny dystans między dochodami ekwiwalentnymi gospodarstw domowych ubogich oraz granicą ubóstwa. Indeks przyjmuje wartość 0, jeżeli w badanej populacji nie ma ubogich gospodarstw domowych oraz wartość 1, gdy dochody wszystkich gospodarstw domowych ubogich wynoszą zero
- ✓ Przykładowo, indeks luki dochodowej ubogich osiągnął wartość 27 proc. Oznacza to, że przeciętna zamożność (dochód ekwiwalentny) grupy gospodarstw ubogich była 27 proc. niższa od granicy ubóstwa

DEPRYWACJA MATERIALNA

ZASIĘG DEPRYWACJI MATERIALNEJ

- Stopa deprivacji materialnej (*material deprivation headcount ratio*), czyli odsetek gospodarstw domowych podlegających deprivacji (ubogich niemonetarnie)

$$H^{dm} = \frac{n^{dm}}{n}$$

gdzie:

n^{dm} - liczba jednostek podlegających deprivacji materialnej, czyli liczba jednostek charakteryzujących się przynajmniej taką liczbą symptomów deprivacji, przy której uważamy, że podlega ona deprivacji

GLEBOKOŚĆ DEPRYWACJI MATERIALNEJ

- Przyjmujemy, że deprivacja materialna gospodarstwa domowego rośnie wraz ze wzrostem liczby symptomów deprivacji, którymi charakteryzuje się gospodarstwo domowe
- Po uporządkowaniu liczby symptomów deprivacji według malejącego stopnia deprivacji materialnej definiujemy zmienną przyjmującą wartości równe liczbie wyróżnionych symptomów deprivacji ($z=0, 1, 2, \dots, m$)
- Indeks luki deprivacji materialnej jednostek podlegających deprivacji (*material deprivation gap index of deprivation individuals*)

$$I^{dm} = \frac{1}{n^{dm}} \sum_{i=1}^{n^{dm}} \left(\frac{(z^* + 1) - z_i}{(z^* + 1)} \right)$$

gdzie:

z_i – wartość z -tej zmiennej dla i -tej jednostki,

z^* - wartość z -tej zmiennej dla granicy deprivacji materialnej, czyli dolnej granica liczby symptomów deprivacji, przy której jednostka już podlega deprivacji

UBÓSTWO OCZYWISTE (UBÓSTWO MONETRNEGO I UBÓSTWO NIEMONETARNE ŁĄCZNIE)

- **Zasięg ubóstwa oczywistego (*manifest poverty incidence*):** stopa ubóstwa oczywistego (*manifest poverty headcount ratio*), czyli odsetek gospodarstw domowych ubogich

$$H^{uo} = \frac{\sum_{i=1}^{n_u} n_i | x_i \in X^{dm}}{n}$$

gdzie:

X^{dm} - zbiór jednostek podlegających deprywacji materialnej,

$x_i \in X^{dm}$ - i -ta jednostka należąca do zbioru jednostek podlegających deprywacji materialnej

- **Głębokość ubóstwa oczywistego:** indeks luki ubóstwa oczywistego jednostek podlegających ubóstwu oczywistemu (*manifestly poor individuals manifest poverty gap index*)

$$I^{uo} = \frac{1}{2n^{um}} \sum_{i=1}^{n^{um}} \left(\frac{y^* - y_i^e}{y^*} \right) | x_i \in X^{dm} + \frac{1}{2n^{dm}} \sum_{i=1}^{n^{dm}} \left(\frac{(z^* + 1) - z_i}{(z^* + 1)} \right) | x_i \in X^{um}$$

gdzie:

X^{um} - zbiór jednostek ubogich monetarnie,

$x_i \in X^{dm}$ - i -ta jednostka należąca do zbioru ubogich monetarnie

Tabela 6. Agregatowe indeksy ubóstwa, w ujęciu wielowymiarowym, według grup społeczno-ekonomicznych i typu aktywności ekonomicznej w maju 2015 r.

Grupa społeczno-ekonomiczna i typ aktywności ekonomicznej	Agregatowe indeksy ubóstwa · 100											
	ubóstwo niemonetarne				ubóstwo monetarne				ubóstwo oczywiste			
	zasięg	głębokość	intensywność	dotkliwość	zasięg	głębokość	intensywność	dotkliwość	zasięg	głębokość	intensywność	dotkliwość
Pracownicy	8,81	31,52	2,78	1,09	1,94	23,23	0,45	0,19	0,88	27,37	1,61	0,64
Rolnicy	7,82	35,08	2,74	1,26	8,22	27,28	2,24	1,02	1,21	31,18	2,49	1,14
Emeryci	8,51	30,55	2,60	0,97	0,70	12,08	0,08	0,02	0,16	21,32	1,34	0,50
Renciści	26,46	37,12	9,82	4,41	8,35	21,24	1,77	0,56	4,11	29,18	5,80	2,49
Pracujący na własny rachunek	3,73	28,78	1,07	0,38	0,45	30,05	0,13	0,05	0,36	29,42	0,60	0,22
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł	35,29	43,36	15,30	7,93	33,93	25,35	8,60	3,30	21,80	34,36	11,95	5,61
Bez bezrobotnych	8,67	31,99	2,77	1,09	2,03	22,15	0,45	0,17	0,86	27,07	1,61	0,63
Z bezrobotnymi	26,02	38,59	10,04	4,85	14,66	25,09	3,68	1,50	8,34	31,84	6,86	3,17
Ogółem	10,52	33,75	3,55	1,49	3,38	23,52	0,80	0,31	1,66	28,63	2,17	0,90

Tabela 7. Zmiany agregatowych indeksów ubóstwa, w ujęciu wielowymiarowym według typu gospodarstwa w latach 2013-2015

Typ gospodarstwa	Agregatowe indeksy ubóstwa (w proc.)											
	zasięg ubóstwa			głębokość ubóstwa			intensywność ubóstwa			dotkliwość ubóstwa		
	marzec 2015-marzec 2013											
	monetar -nego	niemone -tarnego	oczywist ego	monetar nego	niemone -tarnego	oczywist ego	monetar nego	niemone -tarnego	oczywist ego	monetar -nego	niemone -tarnego	oczywist ego
Głowa gospodarstwa w wieku poniżej 60 lat	-2,65	-3,49	-1,97	-6,32	-2,16	-4,24	-1,03	-1,46	-1,24	-0,53	-0,80	-0,66
Głowa gospodarstwa w wieku 60 lat i więcej	-1,79	-2,77	-0,78	-2,60	0,94	-0,83	-0,49	-0,78	-0,63	-0,22	-0,22	-0,22
Ogółem	-2,24	-3,14	-1,40	-5,05	-0,76	-2,91	-0,77	-1,13	-0,95	-0,38	-0,52	-0,45

Dziękuję